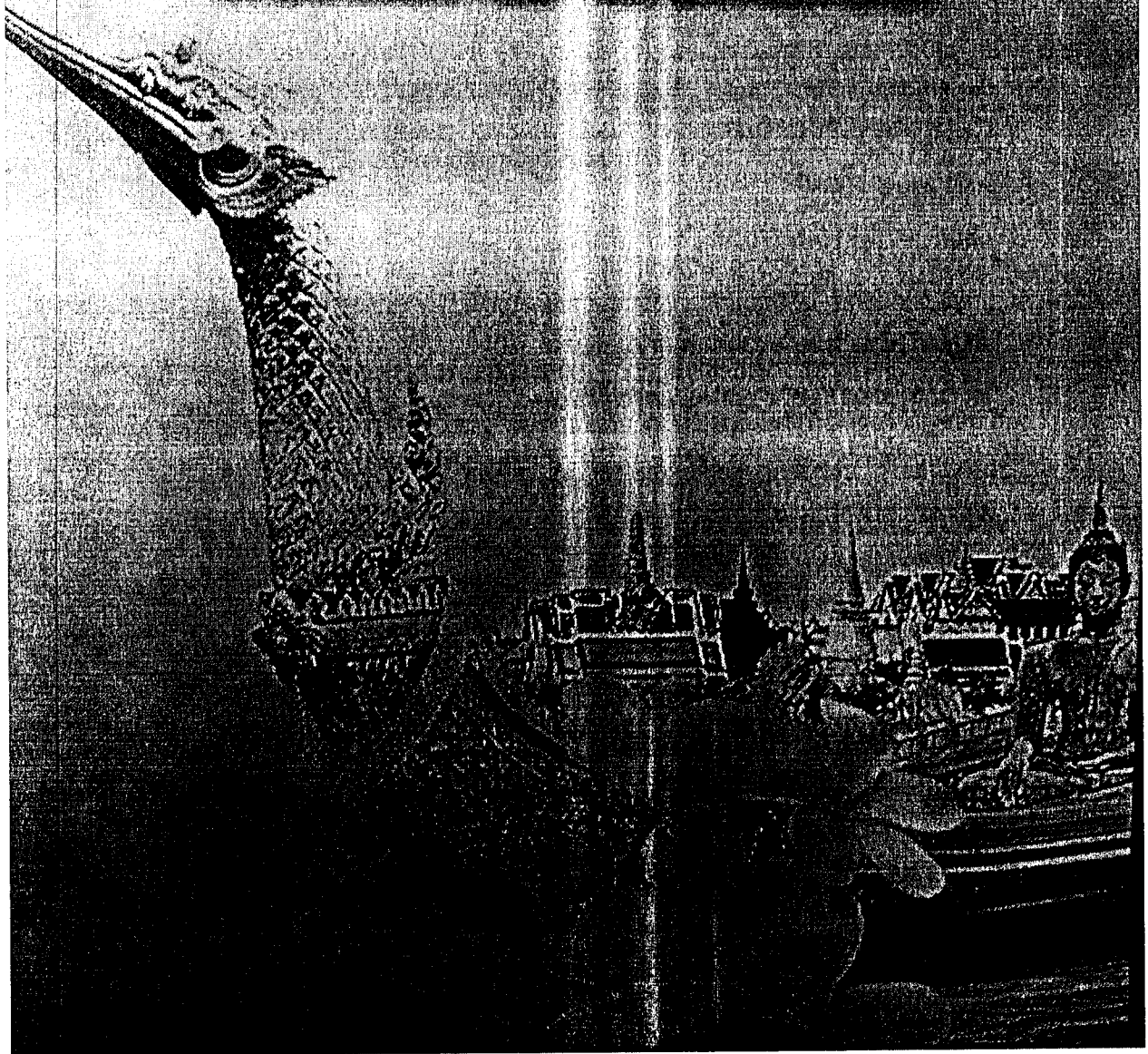

วัฒนธรรมศึกษา
Cultural Studies

[ก]

วัฒนธรรมศึกษา Cultural Studies

ดร.อรอนงค์ วุวงศ์

ISBN: 978-616-300-258-7

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๕๐๐ เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

ที่ปรึกษา	พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ. ผศ.ดร.สมจิต ขอนวงศ์
ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีดา จันทร์แจ่มศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์(พิเศษ) สายสมร วิทยศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นวัชโรจน์ อินเต็ม
พิสูจน์อักษร	นายเกรียงศักดิ์ พงศ์คำ
แบบปก	ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรีธธา

จัดพิมพ์โดย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๑/๑๗ ท่าพระจันทร์ ถนนมหาราชแขวงพระบรมมหาราชวังเขต

พระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๒๐

คำนำ

“วัฒนธรรมศึกษา” เล่มนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหนังสือประกอบ
ประกอบการเรียนการสอนสำหรับนิสิต ซึ่งได้เรียบเรียงเนื้อหาสาระของ
หนังสือจากเอกสาร ตำรา วิชาการ รวมทั้งประสบการณ์ทางภาคสนาม
เพื่อให้นิสิตได้อ่านเพิ่มเติมและมุ่งสนใจภาคสนาม ที่ต้องการศึกษาอันกว้าง
เพิ่มเติม

ผู้เรียบเรียงขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกท่าน ที่มีส่วนช่วย
ให้การผลิตหนังสือเล่มนี้เป็นผลสำเร็จและขอขอบคุณ รองอธิการบดี
ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์แพร่และผู้บริหารของมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
ลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาลัยเซนต์หลุยส์ ทุกท่านที่สนับสนุนให้ผู้เรียบ
เรียงผลิตหนังสือเล่มนี้ได้สำเร็จและขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่กองสมุด
เจ้าของเอกสารตำราทุกเล่มที่มีให้นิสิตรับรู้โดยง่ายและได้ส่งมอบหนังสือ
เล่มนี้ให้ ณ โอกาสนี้

ดร. ประจักษ์ คุ้ม
มหาวิทยาลัยราชภัฏ

[ค]

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ช
บทที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรม	๑
๑.๑ ความหมายของวัฒนธรรม	๒
๑.๒ องค์ประกอบของวัฒนธรรม	๓
๑.๓ ประเภทของวัฒนธรรม	๔
๑.๔ ลักษณะของวัฒนธรรม	๗
๑.๕ วัฒนธรรมย่อย	๙
๑.๖ เอกลักษณะของวัฒนธรรมไทย	๑๑
๑.๗ อิทธิพลของวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์	๑๒
๑.๘ ลักษณะของวัฒนธรรมบางประเภท ที่มีอิทธิพลต่อสังคม	๑๙
๑.๙ สรุปท้ายบท	๒๐
บทที่ ๒ ความเป็นมาของวัฒนธรรมไทย	๒๓
๒.๑ ที่มาของวัฒนธรรม	๒๔
๒.๒ วัฒนธรรมเมืองของไทยแต่ละยุค	๒๗
๒.๓ วิวัฒนาการของวัฒนธรรมไทย	๔๔
๒.๔ สรุปท้ายบท	๕๖

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๓ แนวคิดและทฤษฎีทางวัฒนธรรม	๕๘
๓.๑ ทฤษฎีวิวัฒนาการ	๕๘
๓.๒ ทฤษฎีการแพร่กระจายวัฒนธรรม	๖๒
๓.๓ ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่นิยม	๖๔
๓.๔ ทฤษฎีโครงสร้างทางวัฒนธรรม	๖๗
๓.๕ พฤติกรรมหลากหลายของมนุษย์	๗๔
๓.๖ สรุปท้ายบท	๗๖
บทที่ ๔ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม	๗๘
๔.๑ ความหมายการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม	๗๘
๔.๒ ประเภทของการเปลี่ยนแปลง	๘๔
๔.๓ แหล่งที่มาของการเปลี่ยนแปลง	
ภายในระบบสังคม	๘๖
๔.๔ ทิศทางการเปลี่ยนแปลง	๘๙
๔.๕ แนวโน้มกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่	
สำคัญในปัจจุบัน	๙๑
๔.๖ ขบวนการและปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม	๙๓
๔.๗ การรับวัฒนธรรมใหม่	๑๐๑
๔.๘ พัฒนาการของวัฒนธรรม	๑๐๓
๔.๙ สรุปท้ายบท	๑๐๕

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๕ ค่านิยมกับความเชื่อ	๑๐๗
๕.๑ ความหมายของค่านิยม	๑๐๗
๕.๒ ค่านิยมในสังคมไทย	๑๐๘
๕.๓ ค่านิยมกับความนิยม	๑๑๕
๕.๔ ลักษณะของค่านิยม	๑๑๖
๕.๕ ความสำคัญของค่านิยม	๑๑๗
๕.๖ การปลูกฝังค่านิยม	๑๑๘
๕.๗ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่านิยม	๑๑๙
๕.๘ ค่านิยมในประชาธิปไตย	๑๒๑
๕.๙ ความหมายของความเชื่อ	๑๒๓
๕.๑๐ สรุปท้ายบท	๑๓๑
บทที่ ๖ ครอบครัวยุคใหม่ของสังคมไทย	๑๓๓
๖.๑ การเลือกคู่ครอง	๑๓๔
๖.๒ การหมั้น	๑๓๕
๖.๓ การถอนหมั้น	๑๓๘
๖.๔ เงื่อนไขแห่งการสมรส	๑๓๙
๖.๕ หน้าที่ของครอบครัว	๑๓๙
๖.๖ ลักษณะของครอบครัวไทย	๑๔๑
๖.๗ การอบรมเลี้ยงดูบุตร	๑๔๔
๖.๘ สรุปท้ายบท	๑๔๘

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๗ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา	๑๕๐
๗.๑ ความหมายของภูมิปัญญา	๑๕๐
๗.๒ ประเภทของภูมิปัญญา	๑๕๓
๗.๓ ลักษณะของภูมิปัญญาไทย	๑๕๔
๗.๔ คุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาไทย	๑๕๗
๗.๕ สาขาภูมิปัญญาไทย	๑๖๒
๗.๖ การส่งเสริมภูมิปัญญาไทย	๑๖๓
๗.๗ วัฒนธรรมพื้นบ้าน	๑๖๕
๗.๘ มาตรการการส่งเสริมภูมิปัญญาไทย	๑๗๐
๗.๘ สรุปร้อยบท	๑๗๒
บรรณานุกรม	๑๗๓